

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. V. De iis, qui testari & hæredes institui possint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

DV BIVM V.

De iis, qui testari heredes institui possunt?

Resp. I. Omnes homines liberam de suis bonis testandi facultatem habent, nisi naturali aut positivo jure prohibeantur. Naturali autem jure testari vetantur infantes, furiosi, amentes; nisi tamen lucida intervalla habeant, vel in una tantum materia delirent, & in aliis non, ut *Nau. Sanch. l. 1. de matr. d. 8.* Quid autem sentiendum de eo, qui ex morbo aliquamdiu delirat v. *Card. Lugo d. 24. f. 4.* Positivo autem, surdus simul & mutus à natura, pro digus, servus, usurarius publicus, filiusfamilias de bonis adventitiis, (si quidem ante Clericatum advenerint, ut v. *Card. de Lugo de iust. d. 24. n. 67.*) impubes, captivus apud hostem, damnatus ad mortem, si bona eius confiscentur, *Card. de Lugo l. c. num. 72.* professus religionem.

Dico, *professus*, quia novitius cum adhuc sui juris sit, absque superioris licentia validè testari potest, etiam non servata juris solennitate, ut habet *Trul. cap. 18. d. 5. ex Sa. & Bon.* & siquidem intestatus decedat, proximi consanguinei in bonis succedunt. Similiter religiosus Societatis post emissà vota simplicia, etsi non licitè, validè tamen potest testari: quia dominium bonorum suorum retinet impeditum quasi voto paupertatis, quoad dispositionem sine licentia superioris; non tamen ulla constitutione Canonica dispositio irritatur.

ratur, Ita Mol. Sanch. Lay. Qui addit, potestatem testandi, seu jure, seu consuetudine, etiam religiosi ordinum militarium concessam, frequenterq; à Pontifice concedi iis solere, qui extra claustrum Beneficium vel Episcopatum habent.

Resp. II. Omnes homines etiam amentes, surdi, muti, servi, ienò & communitas, hæredes institui possunt: nisi specialiter prohibeatur. Ita Bon. de contr. d. 4. q. ult. Quia ad hoc tantum requiritur plena potestas in disponente; & capacitas in hærede. Incapaces autem secundum jura sunt, 1. Apostata & Hæretici, eorumque receptores, defensores, fautores: licet probabile sit, eos ante sententiam iudicis ad restitutionem non teneri, eo quod hoc jus in eo rigore non sit receptum. Less. l. 2. c. 19. dub. 5. Sanch. lib. 2. cap. 14. num. 11. 2. Civitas hostium, & communitas Judæorum, 3. Damnatu ad metalla; persecutores & percussores Cardinalium, & qui ob crimen activè intestabiles sunt, Less. loc. c. Adde casus in quibus aliqui excluduntur à bonis defuncti, ut 1. Hæres, (uti & legatarius) qui testatorem occidit, Leg. ult. §. ult. ff. de bonis damnatorum. 2. Idem si testatori prohibuit testari, aut testamentum revocare; aut si uxorem testatoris accedat. 3. Si dum testator mente captus fuit, hæres illius curam non habuit, aut si captivum redimere neglexit. v. Mol. d. 178. c. 212. Card. de Lugo d. 24. n. 75. Unde resolves.

I. Hæredes institui possunt professi ordinum quibus permissum est, bona immobilia in communi possidere, eorumque nomine monasterium succedit. Tales autem sunt omnes ferè religiones,

giones, excepto Ordine Minorum de Observantia, & Capuccinorum. Ratio, quia illi sunt incapaces, secundum *Tria. Sess. 25. c. 3.* uti & professi Societatis Iesu: v. *Sanch. l. 7. c. 18. Bon. l. c. Laym. l. 3. t. 5. c. 13.* licet contrarium probabilius esse putet. *Wading. tract. de contr. d. 4. dub. 5. §. 4. v. Dian. p. 9. t. 9. R. 16.*

II, Collegia Societatis Iesu, & domus, etiam professæ, hæreditates accipere possunt; modo bona immobilia, quæ communi usui & habitationi non deserviunt, vendantur, & non deferantur intuitu professi aut vota formata habentis.

Dixi, *hæreditates*: quia sicut Minores & Capuccini, legata & alia donata admittere possunt; ita etiam Societas Iesu, etsi intuitu alicuius professi tantum ea deferantur, v. *Laym. l. c.*

III. Testator potest quemvis extraneum instituire hæredem, nulla facta mentione consanguineorum collateralium, etiam fratris pauperis, dummodo absit scandalum, & gravis necessitas illorum: quia nullo jure prohibetur, & bona sunt ipsius, de quibus disponit liberè, *Bon. & alii §. Dian. p. 1. t. 8. R. 83. & 85. Item p. 5. t. 3. R. 114.*

Quæres 1. Quæ sit divisio hæredum?

Resp. Hæres alius est ex testamento, alius ab intestato. Hæres ex testamento, vel est universalis, sive ex assè; vel partialis, seu ex parte tantum; v. g. ex triente, vel dodrante, vel quadrante: Uterque horum vel est hæres necessarius, qui necessario institui debet, ut sunt omnes in recta linea descendentes, & post hos ascendentes,
nisi

nisi sit causa justa exheredandi; vel non necessarius, quem testator potest instituire, & non tamen cogitur, *Laym. c. 5. n. 9.*

Quæres II. Quantum hæredibus necessariis debeat?

Resp. Jure novo legitimam portionem descendendum esse trientem hæreditatis, si non sint plures quàm quatuor liberi; si plures, semissem. Similiter ascendentium portio, etsi unus tantum sit, est triens hæreditatis, idque absque ullo gravamine, modo & conditione: alioqui pro non appositis habentur. Quod si autem alicui ascendendum, vel descendendum, portio legitima non relinquatur, competit ei actio ad petendum complementum vel ad rescindendum testamentum, ut ipso jure nullum: maximè, si causa idonea ex hæredationis non sit inserta, & probata, *Laym. c. 8. n. 10.*

His adde. 1. Rumpi testamentum ob posthumi præteritionem. 2. Peccare parentes, si absque justa causa, ex inordinato affectu erga liberos, successione inæqualitatem inter eos instituunt. Justæ autem causæ inæqualitatis hujus erunt, merita & obsequia majora: si pusilli magno sumptu in studiis ali debeant; si qui plus egere videantur, *Dian. p. 1. t. 8. R. 83.* si quis in studiis sustentatus sit Doctor, possitque lucrari & alii fecus, imò pater id, quod habet supra partes legitimas filiis debitas, potest de rigore relinquere extraneo. *Trul. c. 18. d. 10. Bon. Dian. p. 1. t. 8. 83.* 3. Liberos naturales, nisi legitimati sint, respectu patris non esse heredes necessarios, respectu

respectu tamen matris, esse; idque æquali iure cum legitimis. Quod si tamen pater liberis caret, naturales potest instituire hæredes; modo parentes superstites legitima portione non priuentur. 4. Fratrem & sororem tunc tantum posse infirmare testamentum, si persona infamis instituta sit, *Laym. l. c. num. 12. 13. v. Bon. d. 3. de cent. q. ult. p. 3.* 5. Patrem non posse expensas factas pro filio in studiis literarum repetere, siquidem eas liberaliter fecit; vel donavit; secus si habuit animum repetendi, & computandi in legitimam. Quod si pater non repetiit, quando potuit, non tenetur filius eo mortuo in divisione conferre in commune: quia præsumi potest liberaliter factas, vel condonatas, nisi aliunde constet contrarium. *Azor, Villalob. Trul. t. 1. l. 4. cap. 1. d. 3. v. supra cap. 3. dub. 2. de donatione,*

Quares. III. Qui hæredes succedant ab intestato, aut testamento rupto, vel irritato?

Resp. Ante omnes alios patri succedere legitimos liberos, & in demortuorum locum nepotes. 2. Deficientibus descendantibus, patrem & matrem defuncti, & in eorum locum, avos & avias. 3. His quoque deficientibus, fratres, & sorores ex utraq; parte conjuncti, idq; æquis portionibus, exclusis iis qui ex solo patre vel matre conjuncti sunt. 4. Si ex fratribus vel sororibus utrimq; conjunctis, unus mortuus liberos reliquerit: succedunt hi loco parentis sui cum patruis, non in capita, sed in stirpes. Si tamen fratres & sorores utrimq; conjuncti, omnes mortui sunt, tunc eorum liberi, exclusis patruis ex una tantum parte conjunctis, non in stirpes, sed in capita; adeoque æquis portionibus

nibus succedunt quia duorum fratrum filii, non suorum parentum loco, sed jure propriæ conjunctionis succedunt. Cum ergo æqualiter juncti sint, æquales etiam in portione hæreditatis esse debent. 5. Deficientibus fratribus & sororibus utrimque conjunctis, eorumque liberis, succedunt fratres & sorores, ex una tantum patre conjuncti; hoc tamen discrimine, ut qui ex patre patris sunt juncti, succedant in bona à patre provenientia, in reliquis æqualiter omnes. 6. Si fratres & sorores, eorumque filii deficient, succedunt propinquiores collaterales, usque ad decimum gradum: & fit talis successio in capita, nulla habita ratione, an ex altera parte, an ex utraque sint conjuncti. 7. In horum defectu, succedit uxor; & denique in illius morte, fiscus secularis, in bonis omnibus laici ab intestato defuncti: fiscus autem Ecclesiasticus in bonis Clerici, *Laym.* 6. 11. 1. 2. 3. & 4.

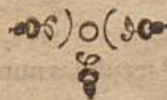
His adde: 1. Quod si uxor, susceptis ex priore marito liberis, ad secundas nuptias transit, quicquid à priore marito, donatione aut testamento, acquisivit, eiusdem matrimonii liberis cedere. Similiter, si maritus alteram uxorem ducat.

Adde 2. Hæredem adeundo hæreditatem, non commoda tantum; & jura, sed etiam debita & onera realia defuncti in se transferre. Interim tamen duplici beneficio gaudere. 1. Ut supra vires hæreditatis non obligetur. 2. Quod deductis expensis funeris, & solutis debitis quartam partem, hæreditatis obtinere debeat hæres, vel hæredes; & si eam non habent, legatis non tamen
prius,

piis, ut notat *Trul. l. 7. c. 18. d. 12. ex authent.* simi-
 ter *C. ad leg. falcid.* detrahere possunt beneficio
 legis Falcid. *Laym. l. 3. tract. 5. cap. 6. n. 7. Sanch.*
lib. 4. cap. 15. Ut autem hoc beneficio frui pos-
 sit hæres, conficere tenetur inventarium, ta-
 met si hanc obligationem testator possit remitte-
 re, respectu legatariorum, & fidei commissario-
 rum, quibus ex mera liberalitate aliquid relinquit;
 non tamen respectu creditorum, quibus præjudi-
 care non potest. Universim enim ab onere in-
 ventarii, & à rationibus reddendis, eos, quibus
 potest relinquere bona, sine onere dandi partem
 aliis, potest liberare, iisque concedere, ut
 eorum dictis vel juramento stetur.

Mol. Card. de Longo, d. 24.

f. 8. n. 236.

TRACTA-